

บทนำ

รายงานการวิจัย

- ชื่อโครงการวิจัย** ลักษณะคำไทยที่มาจากภาษามอญ
การวิจัยเรื่องนี้เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ความสำคัญของเรื่อง และความเป็นมาของปัญหา**
งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์แก่วิชาภาษาไทย : ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาภาษามอญ เพราะมีคำไทยที่มาจากภาษามอญหลายคำ แต่มีผู้สนใจ
ค้นคว้าน้อย (พระมหาพวน งามัญวงศ์เคยรวบรวมไว้ประมาณ 173 คำ) แม้ในปัจจุบัน
นี้ยังไม่มีการรวบรวมคำยืมมอญในภาษาไทยไว้ให้เป็นหมวดหมู่
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย**
การศึกษาวิเคราะห์ รูปเสียง รูปเขียน (ตัวสะกด) ของคำมอญในภาษาไทย อันเป็น
ลักษณะของคำ และศึกษาความหมายของคำต้นศัพท์มอญ และการนำมาใช้ในภาษาไทย
- ขอบเขตของการวิจัย**
  - คำที่นำมาวิจัยเป็นคำภาษามอญแท้ ไม่ใช่คำยืมต่างประเทศในภาษามอญ เช่นคำยืม
บาลี-สันสกฤต
  - เป็นคำมอญ ที่ใช้อยู่ในภาษาทั่วไป ทั้งในภาษาพูดและคำที่ถ่ายทอดจากอักษรมอญ
และมีรูปเสียง ตามอักขรวิธีไทย
  - วิเคราะห์ และเปรียบเทียบ เฉพาะรูปเสียง และความหมายของคำไทยที่มาจาก
ภาษามอญ
- ขั้นตอนของการวิจัย** การหาข้อมูลและแหล่งข้อมูล
  - ข้อมูลจากผู้บอกภาษา (Informant) คืออาจารย์พระมหาช่วง โชติปาโล (พระมหาช่วง
อุ่เจริญ) วุฒิทางการศึกษา พ.ม. เป็นชาวไทยเชื้อสายมอญ จังหวัดสมุทรสาคร เคย
ได้ไปศึกษาพุทธศาสนาที่เมาะลำเลิง ประเทศพม่า เกิน 5 ปี มีความรู้ภาษามอญ
อักษรและอักขรวิธีมอญแตกฉาน
  - ข้อมูลเอกสาร (ตามที่อ้างอิงไว้ในบรรณานุกรม)
    - ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
    - ข้อมูลจากหลักฐานทางโบราณคดี (จารึกภาษามอญและอักษรมอญ)
    - ข้อมูลจากแหล่งคำได้แก่ พจนานุกรมมอญ-ไทย และพจนานุกรมมอญ-
อังกฤษ
- การดำเนินการวิจัย**
ใจความสำคัญของการวิจัย แบ่งออกเป็น 6 บท การวิจัยใช้วิธีวิเคราะห์และเปรียบเทียบดังนี้
  - บทที่ 1** ข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประวัติชนชาติมอญ และความสัมพันธ์
ระหว่างมอญ-ไทย
  - บทที่ 2** ข้อมูลจากหลักฐานทางโบราณคดี จารึกภาษามอญ อักษรและอักขรวิธีมอญ
สัมพันธ์กับภาษาไทย-อักษรไทย

บทที่ 3 ดำเนินการวิเคราะห์ คำไทยที่มาจากภาษามอญ เป็นลำดับดังนี้

3.1 ค้นและรวบรวมคำจากแหล่งคำ (ข้อ 5.2.3) จัดทำศัพท์พจนานุกรมคำมอญ-ไทย ที่มีความหมายตรงกัน รูปเสียงเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน โดยใช้ คำมอญเป็นหลักจากแหล่งข้อมูลคือ R. Halliday. A Mon- English Dictionary. (Rangoon: The Mon Cultural Section. Ministry of Union Culture, Government of the Union Burma, 1955) รวบรวมได้คำประมาณ 697 คำ สัทสัญลักษณ์คำมอญใช้แบบของ H.L. Shorto. A Dictionary of Spoken Mon (London : Oxford, University Press, 1962) สัทสัญลักษณ์คำไทยใช้แบบของ ศ. ดร. กาญจนา นาคสกุล, ระบบเสียงในภาษาไทย, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ; 2524), หน้า 31-70. จัดไว้ในตารางคำที่ 1

3.2 วิเคราะห์รายคำ วิเคราะห์คำในตารางคำที่ 1 ในเรื่อง รูปเสียง รูปเขียน เปรียบเทียบ คำที่ใช้ในภาษาไทย กับต้นศัพท์คำมอญ รูปเสียงคำมอญ ตามสัทสัญลักษณ์ในตารางคำ 1. ต้นศัพท์คำมอญใช้อักษรเขียนตัวเล็กภาษาอังกฤษ จัดไว้ในตารางคำที่ 2. วิเคราะห์ ความหมาย ใช้แทนคำมอญด้วยอักษรไทย การวิเคราะห์อ้างอิงจาก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, พจนานุกรม มอญ-ไทย ฉบับทุนพระยาอนุমানราชธน, 2531. ความหมายของต้นศัพท์คำมอญ ใช้ตามพจนานุกรมมอญ-อังกฤษ อันเป็นแหล่งข้อมูล

แนวการวิเคราะห์

ประยุกต์จากงานของนักภาษาศาสตร์ 3 ท่าน คือ

- ศ.ดร.คุณบรรจบ พันธุเมธา ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย (กรุงเทพฯ; ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.พ.)
- Ferlus Michel, "Les Emprunts Mons en Thai et en Lao," Ce Drasemi, Centre National de la Recherche Scientifique.
- Nai Pan Hla, "A tentative List of Mon Loan Words in Burmese," Journal of the Burma Research Society) 1967.

บทที่ 4 การใช้คำไทยที่มาจากภาษามอญ

4.1 ใช้ตามรูปเสียงได้แก่คำจากภาษาพูด ใช้ตามรูปเขียน (ตัวอักษร) เปรียบเทียบรูปเสียงที่แตกต่างจากต้นศัพท์คำมอญ โดยอ้างหลักการประสมอักษรภาษามอญตามอโฆชะ-โฆชะ และหลักอักษรวิธีไทย

4.2 เรื่องความหมาย เปรียบเทียบความหมายของคำที่ใช้ในภาษาไทย กับต้นศัพท์คำมอญ ข้อมูลจากพจนานุกรม (ตามข้อ 3.2)

การนำคำมาใช้ในภาษาไทย เขียนตามแนวของงานเขียนของนาย P.HLa, เรื่องคำยืมมอญในภาษาพม่า (ข้อ 3.3)

การนำคำมาใช้ในภาษาไทย ใช้ในเรื่องทั่วไป, การแสดงความหมาย เช่น คำซ้อน คำประสม ใช้ในข้อความและคำในวรรณกรรม

บทที่ 5 วิเคราะห์คำตามตระกูลภาษามอญ-เขมร

ค้นคว้าและจัดทำศัพท์พจนานุกรม คำเขมร-มอญ-ไทย ที่มีใช้ตรงกันได้ผลการวิเคราะห์คือ คำยืมมอญผ่านเขมร อันเป็นลักษณะของคำ ศัพท์พจนานุกรม จัดไว้ในตารางคำ

แหล่งข้อมูลคือ

กัตัญญ ชูชื่น ภาษาเขมรในภาษาไทย (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2525)

ศ.ดร.คุณบรรจบ พันธุเมธา, พจนานุกรมเขมร-ไทย (ฉบับทุนพระยาอนุนามราชชน เล่ม 1-4, 2517)

บทที่ 6 วิเคราะห์การสันนิษฐานศัพท์ ยกข้อความประกอบ วิเคราะห์แก้ไข และชี้ ประโยชน์ของการเปรียบเทียบกับต้นศัพท์คำมอญ

7. บทสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สำนักหอสมุด

สำนักหอสมุด